

Výživa štěňat

Pokud je vše v pořádku, štěňata ihned po narození začínají sát. Není-li tomu tak, může být malá životaschopnost štěňat způsobena vrozenou vadou, ale často je způsobena přidušením během protahovaného porodu nebo také nízkou teplotou vnějšího prostředí, u štěňat dochází k útlumu sacího a polykacího reflexu. Nemá-li štěně sací a polykací reflex, hyne hladem, vynechá-li narozené štěně 2-3 kojení, zeslábně natolik, že nemá sílu samo pít. Základní ošetření spočívá především v řádném prohřátí apatického štěněte, čímž se může podařit obnovit polykací reflex. Sací reflex se oživí, stoupne-li hladina cukru v krvi, je tedy nutné takovému štěněti trpělivě a pomalu po kapkách podávat např. slabý odvar heřmánku nebo dětský čaj, hodně oslazený glukopurem nebo medem. Dojde-li k obnovení sacího reflexu, je vše v pořádku a štěně již dál pije samo u feny. Životně důležité je pro štěňata mléko prvních 48 hodin po porodu, zvané kolostrum. Má jiné složení než normální mléko a hlavně obsahuje i ochranné látky z těla matky a rovněž je k dispozici kdykoli štěně za struk zatáhne. Jsou-li ve vrhu slabší štěňata, přikládáme je k zadním strukům feny, které bývají většinou mléčnější, prsty vymáčkne pár kapek mléka a strčíme struk do tlamičky, štěně se lépe chytne. Musíme jim pomoci, neboť silná štěňata je od mléčných struků vytlačí a slabší štěňata pak hladoví. Je vhodné štěňata po nakojení zvážít, neboť jen tak bezpečně poznáme, že řádně pijí. Může se stát, že štěně sice struk cucá a mlaská, ale přitom nepije, což zjistíme vážením. Pomocný ukazatel při kojení: pokud má štěně položený ocásek na zadních nožkách - nepije. Jakmile štěně začne opravdu pít, zvedne ocásek vysoko vzhůru a třepotá jím. Fena spouští mléko na základě reflexů, které vyvolají štěňata sáním a masáží struků tlapkami. Proto není vhodné přikládat slabší štěňata ke strukům samostatně, neboť toto štěně není schopno vyvolat u feny spuštění mléka. Zpočátku spouští fena mléko asi v půlhodinových intervalech, později asi po dvouhodinových intervalech, doba spuštění mléka trvá zhruba kolem 2 minut, což je důležité vědět zejména v případech, že je štěňat více než struků.

Hodnoty složení mléka:

%	FENA	KRÁVA	ŽENA
Bílkoviny	7,5 – 11,7	3,3 – 3,5	2,0
Tuky	8,3 – 9,8	3,5 – 3,9	3,8
Laktóza	3,1 – 3,7	4,6 – 8,2	6,5
Vápník	0,28 – 0,45	0,12 – 0,20	0,35
Fosfor	0,24 – 0,50	0,09 – 0,19	0,20
Ca : P	1,2 : 1	1,2 : 1	1,2 : 0,7
Sušina	22,6	13,0	13,5

Energie kJ/100 gr. 528 - 535 251 - 310 259

Je-li fena v kondici a je-li dostatečně mléčná, je všechno v pořádku. Problém nastává tehdy, má-li fena mléka málo nebo je-li vrh příliš početný. Nejprůkaznějším ukazatelem je, jak jsem již řekla, váhový přírůstek jednotlivých štěňat. Pokud nastane situace, že štěňata váhově zaostávají, je třeba začít s příkrmováním. V současnosti je na trhu k dispozici celá řada kvalitního sušeného mléka pro štěňata. Příkrmovat lze několika způsoby, buď necháme štěňata napít od feny a potom je dokrmíme, nebo si rozdělíme vrh na dvě skupiny, jednu krmí fena a druhou krmíme my, při dalším kojení skupiny přehodíme. Druhý způsob se mi lépe osvědčil, neboť zdravá štěňata jsou po dvouhodinové pauze hladová a ochotněji pijí přes dudlík, ze kterého to jde přece jen hůře než ze struku. Jsou-li už částečně sytá, dudlík často odmítají. Nesmíme zapomínat, že mateřské mléko je nejvhodnější výživa a proto dbáme, aby všechna štěňata pila u feny alespoň tolik, na kolik feně mléko stačí. Má to ještě jednu velkou výhodu - tím, že fena kojená štěňata pravidelně čistí, složení jejího mléka se

mění dle potřeby štěnat tak, aby bylo vyhovující. Na rozdíl od umělé výživy, kdy může dojít např. k zácpě. Pokud se fena o štěňata nezajímá, nebo došlo k úhynu feny, je bezpodmínečně nutné, aby veškerou péči o vyprazdňování štěňat převzal chovatel. Narozené štěně není schopno samostatného vyprazdňování, k tomu je stimuluje fena olizováním a masáží jazykem. V případě potřeby provádí tuto masáž chovatel, např. navlhčenou vatou lehce masíruje okolí konečníku a zevního genitálu asi v hodinových intervalech. Pokud z jakéhokoli důvodu krmíme štěňata pouze uměle, můžeme začít koncem druhého týdne přidávat do mléka instantní rýžovou kaši, štěňata se lépe nasatí a prospí většinu noci. K náhradní výživě nepoužíváme kravské mléko, jeho složení je naprosto jiné, než mléko feny. Porovnejte si, prosím, uvedené hodnoty v příložené tabulce. Ještě jedna velmi důležitá věc: krmíme-li štěňata z láhve, je bezpodmínečně nutné je držet v takové poloze, v jaké pijí u feny. To znamená, že štěně leží na nožkách, nikoli ve svislé poloze nebo v poloze na hřbetě jako dítě! Protože štěně reflexivně předníma nohama masíruje a tím stimuluje struk feny (tzv. mléčný krok), je vhodné, aby mělo přední končetiny na podložce, i když krmíme z láhve - podlaha, klín, ruka, krmení je tak pro štěně přirozenější. Ještě pár slov k teplotě zevního prostředí, která je velmi důležitá, neboť podchlazená štěňata špatně prospívají. Prvních 14 dnů je nejkritičtějších z hlediska přežití. Teplota prostředí by se měla pohybovat nad 25 st. C a to i v případě, že štěňata leží na vyhřívané dečce. Rovněž je důležité dbát, aby štěňata ležela na suchém podkladu. Zdravá a sytá štěňata spokojeně spí s občasným zavržením. Je-li štěňatům zima, shlukují se k sobě, vytvářejí hromadu choulících se tělíček. Schopnost samostatné tvorby tepla nastupuje teprve po 3. týdnu života.

Zdravé štěně je na dotek suché, teplé a jeho kůže je pružná. Slabé štěně je na dotek vlhké, ochablé a kůže je nepružná, nadzvedneme-li kůži prsty, utvořený záhyb se jen velmi pomalu vrací zpět.